

Els actes van continuar el 12 d'abril a Santa Cristina d'Aro, on Mariàngela Vilallonga va oferir la conferència «Rodoreda i Romanyà».

La cloenda de la Setmana Rodoreda va tenir dos protagonistes: els lectors i Romanyà de la Selva. Mercè Rodoreda va viure a Romanyà els últims anys de la seva vida, voltada per la serenitat mediterrània de les alzines de les Gavarres. Hi va trobar pau i va escriure-hi *Mirall trencat*, *Semblava de seda i altres contes* i *Quanta, quanta guerra*. L'escriptora va morir el 13 d'abril de 1983 i va ser enterrada en aquesta població. Exactament vint anys després, el 13 d'abril de 2003, Romanyà va viure un diumenge de Rams diferent, marcat pel so constant de les paraules de Rodoreda. En el marc incomparable de la plaça del poble, amb l'escalfor d'un dia càlid i serè, més de cent cinquanta persones es van anar rellevant per no deixar de fer sonar la veu de l'escriptora: onze hores de lectura ininterrompuda de textos de Mercè Rodoreda. Actors, polítics, escriptors, veïns, professors, estudiants... aquell dia tots eren, abans que res, lectors de Rodoreda.

L'ambient, les paraules, el respecte,

l'admiració i l'entorn —les pedres de l'església i el verd intens dels prats i muntanyes dels voltants— donaven un to molt especial a la jornada. Tancava la Setmana Rodoreda un homenatge popular basat en la lectura, i com en tots els actes, es respirava Rodoreda, «secreta flor en l'aire dolç sospesa».

Glòria Granell Nogué

Una ciutat que educa en la biodiversitat

Primeres Jornades de Medi Natural a Girona. Centre Cultural la Mercè, del 21 al 23 de març, organitzades per l'Ajuntament de la ciutat.

En el primer paràgraf de la Declaració sobre el Medi Humà aprovat en la Conferència de les Nacions Unides reunida a Estocolm del

5 al 16 de juny del 1972, s'hi pot llegir: «l'home és obra i artífex del mitjà que l'envolta, el qual li dona suport material i

L'article 150

L'any Fages de Climent ha resultat especialment productiu, perquè ha propiciat l'edició o la reedició de la seva obra, fins ara inèdita o esparsa o exhaurida i, en definitiva, poc i mal coneguda. Les reedicions han recollit a vegades més textos dels inicials —és el cas de *Sonets*— o s'han enriquit amb escrits complementaris, com en el cas de *Vila-sacra, capital del món*. Sap greu, en canvi, que el *Somni de Cap de Creus*, inèdit durant trenta-cinc anys, hagi aparegut precedit d'una introducció tan breu i sense les notes explicatives exigides per les innombrables referències mitològiques, bíbliques, literàries i toponímiques que el poema èpic conté. Això hauria permès acostar-lo de debò al lector d'avui, tan allunyat del *corpus* cultural riquíssim en el qual el poeta es movia com el peix a l'aigua.

Pel que fa als textos periodístics, el volum *Articles* n'ha aplegat 149, bons i dolents, curts i llargs, catalans i castellans, progressistes i reaccionaris, i no els ha pas presentat agrupats per temes, sinó que s'ha limitat a enfil·lar-los per ordre cronològic. Qui sap si Fages va escriure més articles dels que s'han recollit. Jo, almenys, n'he trobat a faltar un que hauria arrodonit la xifra fins a 150. Es titula *Figueres-platja*. *Crònica avançada*, i va aparèixer en un suplement del diari *Los Sitios* dedicat a la Costa Brava, l'estiu de 1964. Aquesta suposada crònica, signada per «Climent Fages de Climent, Baró del Portal de la Gallarda», porta la data, llavors llunyana, del 2 de maig de l'any 2000. En la línia de la conferència sobre Vila-sacra, Fages hi imagina un futur pintoresc: un canal que ha convertit Figueres en ciutat marítima, un segon aeroport a Vilamallà, una catedral ecumènica al Far, una Via Climent que enllaça Figueres amb Roses... Les mostres d'humor, a vegades sarcàstic, són d'aquest estil: l'alcalde de Figueres es diu Gómez Antúnez i el del barri de la platja es diu Ramírez Ramírez. Més ironia encara: l'alcalde de Fortià es diu Miguélez... i Tibau, últim vestigi d'una presència catalana que Fages, precipitat, va donar prematurament per perduda.

Narcís-Jordi Aragó

li atorga l'oportunitat de desenvolupar-se intel·lectualment, moralment, socialment i espiritualment... Els dos aspectes del medi humà, el natural i l'artificial, són essencials per

al benestar de l'home i per al gaudi dels drets humans fonamentals, fins i tot per al dret a la mateixa vida». Una declaració d'intencions que no deixa marge, i més si tenim present

que vivim temps en què una elite ha optat per trencar els principis bàsics que assegurin la supervivència del planeta i, sense entendre que la conservació i defensa del medi natu-

ral és una garantia de futur per a l'espècie, posen el guany material per sobre de la pròpia identitat. És en aquest context que les primeres Jornades de Medi Natural celebrades a Girona –Centre Cultural La Mercè, a final de març– es poden valorar com una proposta atrevida i oberta a un futur millor. I més si tenim present que allà s'hi van presentar 18 ponències i 11 pòsters, s'hi van inscriure 150 persones i no tan sols es va fomentar l'intercanvi entre estudiosos, sinó que es va viure, amb esperança, la incorporació de noves generacions.

En aquestes jornades es va parlar tant del falcó pelegrí com de la tortuga de rierol, es va valorar el risc d'inundacions, es van redescobrir les potencialitats del riu Onyar, estudiar les egagròpiles i es va presentar un atlas de biodiversitat del sistema d'informació territorial del municipi de Girona; tampoc no es va oblidar l'espai públic i l'entorn natural a l'agenda 21 local. Allà es va comprovar com des de les societats d'estudis especialitzades fins als ateneus naturalistes, com des de la Universitat de Girona fins als centres de secundària, ha nascut

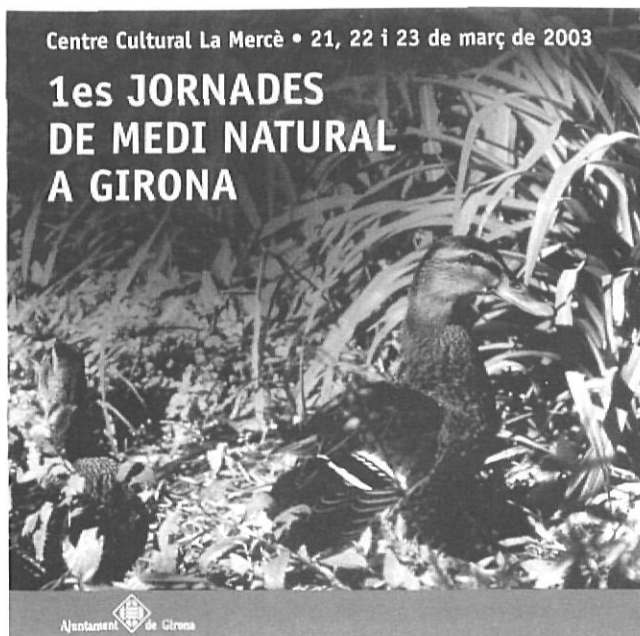
Soldados de Salamina

Comparat amb el ressò mediàtic i amb l'expectació amb què es va seguir, es va informar i es va esperar que arribés el dia que podríem anar-la a veure al cinema, no penso que es pugui dir que la pel·lícula *Soldados de Salamina* hagi tingut gaire èxit. Menys que la novel·la: això és segur. Recordem què n'ha dit la crítica. José Luis Santos escriu que, sense ser perfecta, el resultat és altament satisfactori. En destaca el muntatge i l'ambientació, considera que els personatges estan ben plasmat, però assenyalava que no sembla que Ramon Fontserè hagi baixat de l'escenari teatral i que, en alguns moments, Ariadna Gil queda com anul·lada (ell escriu *apabullada*) per Maria Botto, que és aquell personatge que fa de vident. Després de comentar que David Trueba ha fet un pas cap a la maduresa, no s'està d'indicar alguns peròs: l'abús marejador que fa en alguns moments de la càmera, el ritme trencadís, algunes frases que són massa excessives i premeditades. Diego Vázquez, pel seu costat, és força més dur. Puntua la pel·lícula amb un cinc sobre deu; escriu que, tot i que no naufraga, està força lluny de convèncer; crítica clarament Ariadna Gil i Ramon Fontserè; pensa que els personatges estan mal treballats; que els diàlegs són poc creïbles i que la direcció és dolenta. Naturalment, per més argumentades que siguin, són només dues opinions que no s'han de compartir necessàriament i que es poden matisar tant com sembli. Tampoc no s'ha de compartir l'opinió bastant més demolidora que Gregorio Morán va escriure a *La Vanguardia* ja no sobre la pel·lícula, sinó també sobre la novel·la. Suposant que a algú pogués preocupar-li, m'afanyo a escriure que no ho comparteixo del tot. Comparteixo, però, encara menys, l'escassa capacitat crítica, el cofoisme autocomplaent que em sembla que hem tingut bona part de la societat gironina davant del fenomen *Soldados de Salamina*. Em sabria greu que algú pensés ara que escric això per rancúnia, per enveja o per ressentiment. És veritat que sovint hi ha persones que proven d'anar sempre a contracorrent perquè així els sembla que se'ls té en compte. No és per això que ho escric. Ben mirat, *Soldados de Salamina* és el pretext d'aquesta columna, l'exemple que em permet escriure que una societat intel·lectual madura és aquella que genera debats, que és capaç de dubtar i de mirar amb ull crític sobretot allò que l'afecta. No em sembla que ho hàgim fet prou, encara que sempre podem argumentar que no hi havia el distanciament imprescindible. Seria bo que ara ho comencéssim a fer. A mi em sembla que, si més no des d'una revista que vol ser cultural i que vol sortir de la societat gironina, algú ho havia d'escriure. Segur que Javier Cercas també ho signaria.

Xavier Cortadellas

Centre Cultural La Mercè • 21, 22 i 23 de març de 2003

1es JORNADES DE MEDI NATURAL A GIRONA

Ajuntament de Girona

una nova passió que no tan sols sorgeix de la percepció d'una renovada sensibilitat pel medi natural i la descoberta de l'entorn, sinó que apropa conceptes i enceta un debat serè sobre el patrimoni natural. Alhora posa l'interès sobre el paisatge en el qual es desenvolupen les activitats d'un procés de creixement que massa sovint ha apostat per una implantació industrial desmesurada i un desenvolupament econòmic que ha comportat la sistemàtica destrucció dels grans espais agrícoles, la degradació objectiva d'un territori cada cop més desendregat i macat.

Jornades com les de Girona trenquen el que

Ramon Folch ha definit com a «òptica del campanar», o sigui, «creure'ns que casa nostra és només la nostra parròquia», i des d'una proposta global aposten per l'esforç, l'esperit crític i la implicació de les noves generacions —fonamentals les intervencions fetes des dels espais destinats als alumnes dels centres de secundària— per proposar el nou missatge, que no és altre que cal descobrir i preservar l'entorn natural d'una ciutat conscient de la gran importància que té per a la pròpia supervivència la molta diversitat que l'envolta, un patrimoni dels humans però també de les tortugues, dels bolets o dels ratpenats.

Pau Lanao

L'exemple de Jorge Semprún

Els dies 25 i 26 d'abril, a la Sala de Graus de la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona es va celebrar el col·loqui internacional «Les espirals de la memòria», en què es va homenatjar la vida i l'obra de l'escriptor Jorge Semprún.

Si bé l'expectació que motiva Jorge Semprún, Pirineus enllà, és enorme, el ressò els dies abans del col·loqui internacional que l'homenatjava, «Les espirals de la memòria», va ser equiparable al reconeixement que l'escriptor i exmilitant comunista madrileny havia tingut fins ara a l'Estat espanyol. Personalitats com la seva no encaixen en l'actual (i secular) model de país que vol Espanya. I és que Semprún és, en aquests moments, l'únic intel·lectual espanyol que defensa un model plurinacional, pluricultural i plurilingüístic de l'Estat.

Durant els dos dies que va durar el col·loqui, Semprún va mostrar als seus vuitanta anys una actitud lúcida, irònica i compromesa que, com ell mateix va fer ressaltar, no sembla que agradi gaire. Perquè Semprún forma part dels darrers testimonis de la Guerra Civil, dels *perdedors* en la postguerra espanyola, dels deportats a camps de concentració

nazis i dels rebels en la repressió estalinista, i, com molts dels coneixedors de les barbàries del segle XX, advoca per la recuperació de la memòria històrica.

L'homenatge es va centrar, doncs, en la reflexió del seu itinerari intel·lectual i en l'anàlisi de la seva creació literària, és a dir, en l'obra de Federico Sánchez (el seu nom com a militant clandestí del PCE durant el franquisme), així com de la seva obra cinematogràfica. L'encert d'aquest punt de vista interdisciplinari del col·loqui va contribuir al fet que es pensés conjuntament en els diferents genocidis que han travessat el segle passat i en la representació artística que se n'ha derivat.

El col·loqui, que va omplir la Sala de Graus, el va coordinar el professor de literatura Xavier Pla, a través de la secció Francesc Eiximenis de l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes. A les jornades, van ser-hi presents